

Πρεσβεία της Ελλάδος στην
Λισσαβόνα
Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Δελτίο Οικονομικών και
Επιχειρηματικών Ειδήσεων
Πορτογαλίας Φεβρουαρίου
2014.

Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, **κατά το τέταρτο τρίμηνο 2013, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,6%** σε όρους ομόλογους, έναντι συρρίκνωσης του κατά 1 και 2% το δυο προηγούμενα τρίμηνα. Σε όρους διαδοχικών τριμήνων, το τελευταίο τρίμηνο 2013 το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,5% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (έναντι αντίστοιχης επίδοσης +0,2% το τρίτο τρίμηνο 2013). Επίσης, **μικρότερη της προβλεπόμενης ήταν η ύφεση για το σύνολο του 2013, καθώς το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 1,4%**, έναντι τελευταίας εκτίμησης της κυβέρνησης και της Τρόικα για ύφεση 1,8%. Ανωτέρω επίδοση οφείλεται στην ανάκαμψη της εσωτερικής ζήτησης (και κυρίως της κατανάλωσης των νοικοκυριών) κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2013, η οποία για πρώτη φορά από το τέλος του 2010 συνεισέφερε θετικά στην μεταβολή του ΑΕΠ. Παράλληλα, αυξήθηκε η συμβολή της καθαρής εξωτερικής ζήτησης, χάρις στην περαιτέρω αύξηση των εξαγωγών.

 Ολοκληρώθηκε η ενδέκατη κατά σειρά και προτελευταία τριμηνιαία αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής του πορτογαλικού Προγράμματος Δημοσιονομικής Προσαρμογής. Η προκειμένη αξιολόγηση, η οποία επίσης χαρακτηρίστηκε ως θετική, ήταν συντομότερη από τις προηγούμενες και πραγματοποιήθηκε κατά το διάστημα 20 έως 28 Φεβρουαρίου 2013. Σύμφωνα με το σχετικό δελτίο τύπου της Ε.Επιτροπής, της ΕΚΤ και του ΔΝΤ η οικονομική ανάπτυξη ενισχύεται, χάρις στην δυναμική των επενδύσεων και των εξαγωγών. **Αναθεωρείται επί τα βελτίω η πρόβλεψη για την ανάπτυξη το 2014 σε 1,2%** (έναντι προηγούμενης πρόβλεψης 0,8%), και **βελτιώνεται η εκτίμηση για την ανεργία το 2014 κατά 1,1 ποσοστιαία μονάδα, σε 15,7%**. Επιπλέον, η Τρόικα εκτιμά το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2013 σε 4,5% επί του ΑΕΠ (μη συμπεριλαμβάνοντας την κεφαλαιακή ενίσχυση της Banif), δηλαδή μία ποσοστιαία μονάδα κάτω του μνημονιακού στόχου 5,5%. Όσον αφορά τον χρηματοοικονομικό τομέα, η Τρόικα αναγνωρίζει την σταθεροποίησή του, αλλά υπογραμμίζει την χαμηλή κερδοφορία του τραπεζικού συστήματος και το υψηλό επίπεδο δανεισμού των επιχειρήσεων. Επιπλέον, αναγνωρίζοντας την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων ευρείας κλίμακας, επισημαίνει την ανάγκη περαιτέρω εμβάθυνσης αυτών, με έμφαση προς την κατεύθυνση της ευελιξίας της

αγοράς εργασίας, τον εξορθολογισμό των προσόδων του μη εμπορεύσιμου τομέα και φιλικής προς την επιχειρηματικότητα δημόσιας διοίκησης.

 Ο Πορτογαλικός Οργανισμός Διαχείρισης Θησαυροφυλακίου και Δημοσίου Χρέους (IGCP) προχώρησε στις 11.02.14 στην **έκδοση τίτλων δημοσίου χρέους 10ετούς ωρίμανσης**, εξαργυρώνοντας το θετικό κλίμα και την υποχώρηση των αποδόσεων των πορτογαλικών χρεογράφων στην δευτερογενή αγορά. Η Πορτογαλία άντλησε από τις χρηματαγορές 3 δις ευρώ, με επιτόκιο 5,112%, και η ζήτηση υπερκαλύφθηκε, καθώς η συνολική προσφορά ξεπέρασε τα 9 δις ευρώ. Το 83% των ομολόγων αγοράστηκε από ξένους επενδυτές, εκ των οποίων το σημαντικότερο ποσοστό αφορά επενδυτικά κεφάλαια από το Ην. Βασίλειο (26%), ενώ ακολουθούν οι Σκανδιναβικές χώρες (15%) και οι χώρες Benelux (12%). Η δημοπρασία διενεργήθηκε μέσω των τραπεζών Barclays, BESI, CITI, Credit Agricole, Societe Generale και RBS.

 Μετά από δυο δεκαετίες καταγραφής ελλειμμάτων, για πρώτη φορά η Πορτογαλία επέτυχε **πλεόνασμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών** της το 2013, το οποίο ανήλθε σε 881 εκ. ευρώ, ήτοι 0,5% επί του ΑΕΠ. Σύμφωνα με **στοιχεία εξωτερικού εμπορίου αγαθών** της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το 2013 οι πορτογαλικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 4,6%, οι εισαγωγές αυξήθηκαν οριακά κατά 0,8%, **το εμπορικό έλλειμμα της Πορτογαλίας συρρικνώθηκε κατά 15%** και το ποσοστό κάλυψης των εισαγωγών από εξαγωγές ανήλθε σε 83,6%, έναντι 80,6% το 2012 και 63,5% το 2010. Πάντως, σημειώνεται ότι η αύξηση των εξαγωγών οφείλεται σε ποσοστό 50% στην αύξηση των εξαγωγών καυσίμων. Τέλος, σύμφωνα με την ίδια πηγή, την ίδια περίοδο **οι ελληνικές εξαγωγές στην Πορτογαλία αυξήθηκαν κατά 6,2%**, ενώ οι πορτογαλικές εξαγωγές στην Ελλάδα μειώθηκαν κατά 10,6%, με αποτέλεσμα την **συρρίκνωση του εμπορικού ελλείμματος εις βάρος της Ελλάδος στο διμερές ισοζύγιο κατά 30%**.

 Περαιτέρω υποχώρηση κατέγραψε η **ανεργία** στην Πορτογαλία. Σύμφωνα με την Eurostat, τον περασμένο Δεκέμβριο η ανεργία μειώθηκε για δέκατο συναπτό μήνα σε 15,4%, ποσοστό χαμηλότερο κατά 0,1% και 1,5%, σε σχέση με τον περασμένο Νοέμβριο. Σύμφωνα δε με τριμηνιαία στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το τελευταίο τρίμηνο του 2013 η ανεργία συρρικνώθηκε σε 15,3%, έναντι 16,9% την αντίστοιχη περίοδο 2012.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

 Ο Υφυπουργός Υποδομών, επί ευκαιρία συνάντησης των Υπουργών Οικονομίας Πορτογαλίας και Μαδρίτης, επιβεβαίωσε ότι το σχέδιο κατασκευής σιδηροδρομικής σύνδεσης υψηλής ταχύτητας TGV Sines-Μαδρίτης έχει οριστικά εγκαταλειφθεί. Αντί αυτού δήλωσε ότι επιτροπή εμπειρογνομόνων ετοιμάζει **σχέδιο για την κατασκευή εμπορευματικής σιδηροδρομικής γραμμής υψηλής απόδοσης (200χλμ/ώρα), η οποία θα συνδέει τον λιμένα Sines με την Λισσαβόνα και θα εκτείνεται έως τα σύνορα με την Ισπανία**. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τον Πορτογάλο Υφυπουργό, η εν λόγω γραμμή δεν θα είναι έτοιμη πριν από το 2015.

 Ο Πορτογαλικός Κρατικός Αερομεταφορέας **TAP κατέγραψε για πέμπτο συναπτό έτος κέρδη**, τα οποία ανήλθαν το 2013 σε 34 εκ.ευρώ, έναντι 24 εκ.ευρώ το 2012. Το εν λόγω αποτέλεσμα αφορά μόνο την δραστηριότητα του Ομίλου στην Πορτογαλία και όχι αυτή της Βραζιλίας, η οποία παραδοσιακά είναι ζημιογόνα για τον Όμιλο.

Στις 25 Φεβρουαρίου ετέθη σε ισχύ **νέο νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει τις εμπορικές συναλλαγές των πορτογαλικών σούπερ μάρκετ με τους προμηθευτές τους**. Ο νέος νόμος (υπ' αριθμ. 166/2013) ψηφίσθηκε κατόπιν διαβουλεύσεων για αναθεώρηση του σχετικού νομικού καθεστώτος, μετά από κρούσματα καταχρηστικών πρακτικών των σούπερ μάρκετ, με κορύφωση την 1^η.05.2012, όταν η μεγαλύτερη πορτογαλική αλυσίδα σούπερ μάρκετ Pingo Doce (ανήκει στον όμιλο Jerónimo Martins) προέβη μονομερώς σε υπέρογκες εκπτώσεις στους καταναλωτές-50% σε όλα τα προϊόντα για αγορές άνω των 100 ευρώ για την συγκεκριμένη ημέρα-, κόστος που κατόπιν μετακύλησε στους προμηθευτές με μονομερή τροποποίηση των συμβολαίων. Η υπόθεση αυτή είχε προκαλέσει τότε έντονη διαμαρτυρία των προμηθευτών επιχειρήσεων και συνδέσμων αυτών), και η αρμόδια Αρχή Ανταγωνισμού επέβαλε στο σούπερ μάρκετ πρόστιμο ύψους 12.000 ευρώ.

Ο νέος νόμος ψηφίσθηκε προκειμένου να συγκεκριμενοποιήσει και να περιορίσει αντίστοιχες καταχρηστικές πρακτικές (αυξάνοντας τα πρόστιμα σε έως 2,5εκ.ευρώ), θέτοντας όρους ως προς τον ορισμό της τιμής πώλησης και καταγράφοντας τις καταχρηστικές πρακτικές. Από την θέση σε ισχύ του νέου νόμου, οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να τροποποιήσουν τα συμβόλαιά τους, ώστε να είναι συμβατά με το νέο νομικό πλαίσιο, ενώ παράλληλα εντείνονται οι προβληματισμοί για τυχόν περιορισμό των εκπτώσεων.

Ανοδική πορεία καταγράφει ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας και του έτοιμου ενδύματος στην Πορτογαλία, με ιδιαίτερα θετικές επιδόσεις στον τομέα των εξαγωγών. Ο Ιανουάριος 2014 απεδείχθη ο καλύτερος μήνας των τελευταίων 12 ετών για τον κλάδο, καθώς οι εξαγωγές ανήλθαν σε 411 εκ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση 14% σε σχέση με τον Ιανουάριο 2013. Οι εξαγωγές προς τις χώρες της ΕΕ (που είναι και ο βασικός πελάτης) αυξήθηκαν κατά 16% σε 342 εκ. ευρώ, με την μεγαλύτερη αύξηση να καταγράφεται σε αγορές όπως η Αυστρία, η Πολωνία, η Γαλλία, η Δανία και η Σουηδία. Κατακόρυφη (+78%) ήταν και η αύξηση των εξαγωγών κλωστοϋφαντουργικών και έτοιμου ενδύματος προς την Αγκόλα και την Κίνα (+78% και +44% αντίστοιχα). Συγκεκριμένα οι πορτογαλικές εξαγωγές των προϊόντων αυτών στην Αγκόλα και την Κίνα ανήλθαν τον Ιανουάριο σε 10 και 3,7εκ.ευρώ, αντίστοιχα.

Τους πρώτους δυο μήνες του 2014 χορηγήθηκαν **208 άδειες διαμονής στην Πορτογαλία σε επενδυτές Τρίτων Χωρών, για επενδύσεις συνολικής αξίας 108 εκ. ευρώ**. Αν και ο νόμος προβλέπει την χορήγηση άδειας διαμονής και για επενδυτές που δημιουργούν τουλάχιστον δέκα θέσεις εργασίας, όλες οι χορηγηθείσες άδειες παραμονής αφορούν επενδύσεις σε ακίνητα (συνολικής αξίας τουλάχιστον 500.000 ευρώ) και μεταφορά κεφαλαίων (τουλάχιστον 1 εκ. ευρώ). Το 2013 η αντίστοιχη αξία επενδεδυμένου κεφαλαίου στην Πορτογαλία (με παράλληλη χορήγηση άδειας διαμονής) είχε ανέλθει σε 306 εκ.ευρώ, ενώ το 2014 η Πορτογαλική Κυβέρνηση εκτιμά ότι το ποσό αυτό θα ξεπεράσει τα 500 εκ. ευρώ. Το μέτρο χορήγησης διαμονής έχει προσελκύσει επενδυτές κυρίως από την Κίνα, την Βραζιλία, την Ρωσία και την Αγκόλα.

Σε επίπεδο ρεκόρ των τελευταίων 50 ετών ανήλθε το 2013 η παραγωγή ελαιών στην Πορτογαλία. Η **παραγωγή ελαιών** για ελαιόλαδο ξεπέρασε τους 625 χιλιάδες τόνους, επίδοση που αποδίδεται τόσο στις ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες, όσο και στις ιδιωτικές επενδύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια. Η παραγωγή έχει τετραπλασιασθεί σε σχέση με το 2000, χάρις στην εντατικοποίηση της καλλιέργειας (200-300 δένδρα/εκτάριο), τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών συστημάτων και της συλλογής των καρπών. Το **ελαιόλαδο** είναι το δεύτερο σημαντικότερο προϊόν (μετά το κρασί), όσον αφορά τις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων. Το 2013 οι πορτογαλικές εξαγωγές ελαιολάδου ανήλθαν σε 343 εκ. ευρώ, αυξημένες κατά 30% σε σχέση με το 2012.